

ÖZET

Enstitüsü : Sosyal Bilimler

Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri

Programı : Eğitim Yönetimi ve Planlaması

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Hasan Şimşek

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Temmuz 2017

ORTAOKULLARDA OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRETMENLERİ ETKİLEME DAVRANIŞLARI (İSTANBUL İLİ FATİH İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Metin KORKMAZ

Bu çalışma, ortaokul müdürlerinin öğretmenleri etkileme davranışlarına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerini belirleyerek, yöneticilerin etkililiklerini yorumlamak ve bu konularda önerilerde bulunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca bu araştırma ile ortaokullarda okul müdürleri ile öğretmenlerin görüşleri arasında cinsiyet, görev türü, yaş, meslekte çalışma süresi, kıdem, bulunduğu okulda çalışma süresi, branş gibi değişkenler arasında anlamlı bir fark olup olmadığını, öğretmenlere göre etkileme davranışlarının ortaokul müdürleri tarafından gösterilme düzeyi, okul müdürü görüşlerinin öğretmen görüşlerine ve kişisel özelliklerinin kendi görüşlerine etki edip etmediği de araştırılmıştır.

Bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2016 - 2017 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Fatih ilçesindeki 24 devlet ortaokulunda görev yapan 600 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma için örneklem grubu oluşturulmamış, evren ile çalışılmıştır. 600 anketten 175'i geri dönmüş ve araştırmaya dahil edilmiştir.

Araştırma amaçları doğrultusunda bilgi toplamak amacıyla Abubekir Gültekin tarafından geliştirilen ve 2 bölümden oluşan "İlköğretimde Okul Müdürlerinin Öğretmenleri Etkileme Davranışları" ölçeği kullanılmıştır. Gültekin'in (2007) anketinin ilk bölümünde ankete katılanların kişisel bilgilerinden oluşan 9 soruluk bilgi formu, ikinci bölümünde ise ortaokul müdürlerinin öğretmenleri etkileme davranışlarını belirlemeye yönelik 41 soru bulunmaktadır.

Örnekleme dahil öğretmenlere uygulanan anketlerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır. Veri toplamada kullanılan aracın güvenilirlik için alpha güvenilirlik katsayısı (reliability analysis) Gültekin (2007) tarafından hesaplanmış ve 0.91 sonucu elde edilmiştir. Verilerin analizinde frekans (N), yüzde (%), ortalama (\bar{x}), Standart sapma (Ss) hesaplamaları yapılmıştır. Cinsiyet ve görev değişkenleri için t-testi çözümlenmesi yapılmıştır. Yaş, meslekte çalışma süresi, şu an çalışılan okuldaki çalışma süresi, çalışılan kademe ve branş ile ilgili grup değişkenleri arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans (ANOVA) analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular için tablolar oluşturulmuş ve yorumlanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesi sonucunda ortaokul müdürlerinin öğretmenleri etkileme davranışları ile öğretmenlerin görüşleri arasında cinsiyet, yaş, meslekte çalışma süresi, çalışılan okulda çalışma süresi ve branş değişkeni üzerinde yarattığı fark anlamlı bulunmamıştır. Buna karşın, ortaokul müdürlerinin öğretmenleri etkileme davranışları ile öğretmenlerin görüşleri arasında görev değişkeni üzerinde yarattığı fark anlamlı bulunmuştur. Yine, yöneticilerin çoğunlukla dış görünüşe dikkat ettiği, temiz ve güzel giyinmeye özen gösterdiği, bunu takiben yöneticilerin yasal görevlerini yerine getirirken çoğunlukla kanun ve yönetmelikler çerçevesinde hareket ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Yöneticilerin öğretmenleri inanç, değer, tutum ve siyasi görüşlerine göre ayırım yapmadan; adil ve demokratik olarak değerlendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunu takiben yöneticilerin eğitim-öğretimle ilgili toplantılara tüm öğretmenlerin katılımını sağlamaya çalıştıkları ve bu katılımı sağlayarak öğretmenleri karar sürecine dâhil etmeyi amaçladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında eğitim otoriteleri, okul yöneticileri ve araştırmacılara yönelik bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul Yöneticiliği, Etkileme Davranışları, Etkili Okul.

ABSTRACT

Institute : Social Sciences

Department : Educational Sciences

Program : Training Management and Planning

Supervisor : Prof. Dr. Hasan Simsek

Degree Type and Date: Master - June 2017

TEACHERS OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN SECONDARY SCHOOLS AFFECTING BEHAVIORS (EXAMPLE OF ISTANBUL FATİH DISTRICT)

Metin KORKMAZ

In this study it is aimed to determine the behaviors of administrators towards teachers in secondary school and to determine the degree of relationship among the variables specified. Surveys were used in the academic year of 2016-2017 for 175 teachers and school principals working in 24 different state secondary schools located in Fatih district of İstanbul province. In order to collect data, the survey of "The Effects of Secondary School Principals Behaviours on Teachers" was used. The survey is composed of 2 dimensions. In the first dimension, we used 9 personal questions, and in the second dimension 41 questions were asked about the affectiveness of administrators behaviors on teachers. In data analysis, we used SPSS statistical package. Alpha reliability analysis was calculated for the scale and it was found to be 0,9142. In data analysis frequency (N), percentages (%), averages (\bar{x}), and standart deviation (Ss) calculations were used. T-test was used for gender and the academic title. ANOVA (one-way analysis of variance) was used to define whether there were differences according to age, occupational seniority, working duration at present school, academic title and teaching branches. The findings are presented in tables and interpreted accordingly. The results, show that there was a meaningful relationship between the school principals' behaviors and teachers satisfaction. We observed that the school principals are paying attention to teachers' clothes and appearances, and the school principals act fairly, democratically towards teachers. They also do not discriminate against religious beliefs or political ideas of their teachers. Principals are able to participate meetings with teachers and try to create a common purpose for the school. This common purpose helps to create an efficient school. On the other hand, it was also found that the principals are observed to suppress their teachers through some inconsistent behaviors. Suggestions have been made in light of the obtained findings to enhance relations between principals and teachers.

Key Words: School management, Principal-teacher relations, Effective school.